

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za državno ureditev

Številka: 020-07-1/2019/9 EPA 936-VIII
Ljubljana, 4. 2. 2020

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je, na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 – ZFDO-F in 81/18 – odl. US) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), sprejela naslednje

M n e n j e

k Predlogu zakona o dopolnitvi Zakona o Ustavnem sodišču (ZUstS-C), druga obravnava, EPA 936-VIII

Komisija za državno ureditev (v nadaljevanju: komisija) je na 35. redni seji 29. 1. 2020 obravnavala Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o Ustavnem sodišču (ZUstS-C), druga obravnava, EPA 936-VIII (v nadaljevanju: predlog zakona), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije predložila skupina poslancev Državnega zbora.

Komisija predlog zakona **podpira**.

* * *

Predstavnik predlagateljev je predstavil predlog zakona, ki spreminja 23.a člen Zakona o Ustavnem sodišču. Ta člen določa pravne osebe in združenja, ki imajo pravico vlaganja zahtev za ustavno presojo oziroma oceno ustavnosti posameznega akta na Ustavno sodišče RS. V glavnem gre za institucije, ki imajo trajni mandat, kot so Vlada RS, krovne organizacije, Banka Slovenije ... Edini kvalificirani predlagatelj, ki se mu sestava lahko spreminja, je tretjina poslancev Državnega zbora. Pravico vlaganja zahtev za ustavno presojo največkrat uporabijo poslanci opozicije, ki nasprotujejo sprejetemu zakonu. V osnovi je težko pridobiti nujnih 30 podpisov, ki v tem primeru predstavlja kvorum, določen za vložitev ustavne presoje. Predlagatelj je posebej izpostavil, da je ta kvorum višji, kot je za vložitev predloga za spremembo Ustave RS (zadostuje 20 podpisov). V vsakem mandatu Državnega zbora pride do nekaj ustavnih presoj zakonov. Težava je v tem, da Ustavno sodišče zahteva, da je pod zahtevo za ustavno presojo ves čas postopka pred Ustavnim sodiščem (od vložitve do odločitve Ustavnega sodišča) podpisanih 30 podpisnikov. Ustavno sodišče je izoblikovalo takšno prakso in vsakič, ko pade število že vloženi podpisov pod 30 (bodisi da gre za umik podpisa, volitve ...), Ustavno sodišče prekine postopek odločanja in presojanja, pa čeprav gre za presoje zakonov, ki bi jih bilo treba razčistiti tudi z vidika stroke.

Predlagatelji so prepričani, da gre za veliko pomanjkljivost obstoječe rešitve, zato je treba postopek nadgraditi. Menijo, da je praksa Ustavnega sodišča nesorazmerna.

V predlogu zakona je predstavljenih tudi 13 ustavnih odločb iz zadnjih let, ki so bile zavržene zato, ker se je v času odločanja spremenilo število podpisnikov in padlo pod 30. Dodatna težava je, da Ustavno sodišče mnogokrat odloča nesorazmerno dolgo, tudi več let in je zato toliko večja verjetnost, da pride do zavrženja zadev na Ustavnem sodišču. Predlagatelji so prepričani, da takšna praksa Ustavnega sodišča ruši načelo zavor in ravnovesij, saj v primerih zavrženja opozicija nima nobene možnosti preverjanja odločitev večine v Državnem zboru. Predlagatelj je poudaril, da je pomembno, da se pravica poslancev, da vlagajo zahteve za ustavne presoje, ohrani. Predlagajo pa spremembo, ki pravi, da je dovolj, če je 30 podpisov ob vložitvi zahteve za presojo ustavnosti na Ustavno sodišče in da ni nujno, da ta kvorum traja ves čas postopka. V predlogu zakona piše tudi, da mora Ustavno sodišče o zahtevi v vsakem primeru odločiti, in da v primeru, če prvopodpisani pod zahtevo izgubi mandat, se zastopanje avtomatsko prenese na naslednjega podpisnika na listi predlagateljev zahteve za presojo ustavnosti. Predlagatelj je opozoril, da tako pravno mnenje Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora kot tudi mnenje Vlade RS predlog zakona podpirata, predlagano je le nekaj redakcijskih popravkov. Poudarjeno je bilo še, da Ustavno sodišče ne more samo vlagati zahtev za presojo ustavnosti, ampak se vedno odziva na vložene zahteve in da se te zahteve v številnih primerih zavržejo, kar na nek način kaže na izvotljeno pravico poslancev.

Predstavniki Vlade RS so na seji komisije potrdili, da se strinjajo s cilji, ki jih prinaša predlog zakona. Predlagajo le dve manjši spremembi, ki jih predlagatelji lahko popravijo do obravnave na matičnem odboru.

* * *

Komisija je predlog zakona podprla in se strinjala s predlagano rešitvijo. Spremembe, predlagane v predlogu zakona, bodo omogočile izvajanje pravice poslancev, da zahtevajo od Ustavnega sodišča presojo ustavnosti za posamezni zakonodajni akt, pri čemer bodo postopki izpeljani do konca, ne glede na spremembe v številu podpisnikov v času trajanja postopka pri posamezni zahtevi. Komisija je izrazila zadovoljstvo, da sta tako Zakonodajno-pravna služba DZ kot tudi Vlada RS podprli predlagano rešitev in da je prišlo do soglasja.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Rajko Fajt.

Predsednik
Rajko Fajt, l.r.